

UITGELEZEN

Agendering van onderzoek in de mondzorg

PUCK VAN DER WOUDE, MSC, TANDARTS EN PROMOVENDUS, SECTIE SOCIALE TANDHEELKUNDE ACTA EN PROFESSOR DR. GEERT J.M.G. VAN DER HEIJDEN, KLINISCH EPIDEMIOLOOG EN HOOGLERAAR SOCIALE TANDHEELKUNDE, ACTA

In Nederland bestaat geen onderzoeksagenda voor de mondzorg. Dit terwijl agendering van onderzoek een solide basis kan vormen voor programmering van nieuwe onderzoeklijnen, de innovatie in de mondzorg kan bevorderen en kan resulteren in gezondheidswinst ten bate van patiënten.

Identificatie van informatiebehoeften, kennishiaten en knelpunten van de mondzorgprofessional en patiënten kunnen bijdragen aan een breed gedragen onderzoeksagenda voor de Nederlandse mondzorg, en zullen een impuls kunnen geven aan onderzoek dat passende wetenschappelijke onderbouwing voor behandelbeslissingen van mondzorgprofessionals oplevert. In 2014 verscheen een serie artikelen over de verspilling van middelen in het (bio)medisch wetenschappelijk onderzoek. Chalmers et al. concluderen daarin dat er bij investering in nieuw onderzoek nauwelijks aandacht uitgaat naar de toegevoegde maatschappelijke waarde ervan, en dat er geen oog is voor de informatiebehoeften van professionals en patiënten. Vanwege deze kloof tussen wetenschap en maatschappij wordt het grootste deel van de beperkte middelen die voor wetenschappelijk onderzoek beschikbaar zijn, in basaal en fundamenteel wetenschappelijk onderzoek geïnvesteerd. In 2012 kwam de Gezondheidsraad in haar rapport *De mondzorg van morgen* tot een vergelijkbare conclusie, dat het onderzoek in de mondzorg vooral fundamenteel en materiaaltechnisch van aard is en dat onderzoek naar de gezondheidsuitkomsten van mondzorg schaars is.

De inhoud van basaal en fundamenteel onderzoek wordt primair bepaald door de interesse en het belang van de onderzoekers, academische centra en de industrie. Wanneer deze interesse en dat belang niet overeenkomen met die van de maatschappelijk belanghebbenden (de patiënten en mondzorgprofessionals) zijn de toegevoegde waarde en het rendement voor de maatschappij beperkt. Een manier om informatiebehoeften van professionals en patiënten te inventariseren, is het opstellen van een onderzoeksagenda. Een onderzoeksagenda is een lijst van onderwerpen of vraagstukken die richting geeft aan nieuw en toekomstig onderzoek. Om verspilling te voorkomen, adviseren Chalmers et al. om bij het opstellen van een onderzoeksagenda alle belanghebbende partijen te be-

trekken. Door op transparante en systematische wijze vragen uit 'het veld' voor een onderzoeksagenda op te halen, kan de kloof tussen praktijk en wetenschap worden verkleind; met een breed gedragen onderzoeksagenda met gedeeld eigendom van de maatschappelijke partners en eindgebruikers van de kennis uit onderzoek als resultaat. Als gevolg daarvan bereikt kennis uit onderzoek de eindgebruikers sneller, wordt het gebruik en toepassing ervan bespoedigd en neemt de maatschappelijke waarde van onderzoek toe. Het rendement op de investering in onderzoek kan zo oplopen tot dertig procent per jaar. Er zijn verschillende Nederlandse onderzoeksagenda's gepubliceerd, zoals van de Hartstichting of van verenigingen van medisch specialisten. Recent is voor keel- neus- en oorheelkunde (KNO) een kennisagenda gepubliceerd waarvoor kennishiaten onder leden van de KNO-vereniging en de KNO-patiëntenverenigingen werden geïnventariseerd en werden geïdentificeerd uit KNO-richtlijnen. De onderwerpen zijn door experts en belanghebbenden geprioriteerd. Voorbeelden van onderzoeksagenda's in de mondzorg zijn schaars. In Canada (2001) werden pogingen gedaan om tandartsen-algemeen praktici prioriteiten voor onderzoek in mondzorg te laten bepalen. Daarbij werd echter niet gevraagd naar hun concrete informatiebehoeften, belangrijkste knelpunten, kennishiaten of vraagstukken uit hun dagelijkse praktijk. In Groot-Brittannië (2010) ontwikkelde men een webportaal waar tandartsen onderwerpen of vraagstukken invoeren om de onderzoeksagenda te informeren. Recent is in Nederland een project gestart dat gericht is op samenstelling van een kennisagenda voor de mondzorg. Deze kennisagenda wordt gebaseerd op de belangrijkste knelpunten, kennishiaten of vraagstukken uit de dagelijkse praktijk die onder Nederlandse mondzorgprofessionals verzameld gaan worden.

Zie voor de literatuur www.ntdigitaal.nl.